

[Jensen-Stevns.]

staaet til at skaffe de fornødne Vælgerunderskrifter, er alt for knap tilmaalt, og ligeledes den Tid, som er tilstaaet til at oplyse Vælgerne. I begge Henseender maa jeg mene, at Venstres Forslag er meget bedre.

Saa kommer yderligere hertil, at det foreliggende Grundlovsforslags § 60 undtager alt for mange Forslag fra i det hele taget at komme til Vælgerafstemning. I Venstres Forslag findes der ogsaa Bestemmelser om Adgang til Folkeafstemning, og vi er enige i, at der er adskillige Emner, som ikke egner sig til at blive forelagt Vælgerne paa den Maade. Visse for Staten nødvendige Love som Finanslove o. s. v. mener heller ikke vi bør kunne kræves underkastet Folkeafstemning. Men i Forligspartiernes Forslag undtager man bl. a. alle Love om Skatter, baade direkte og indirekte, og det anser vi for at være ganske forkert. Hvorfor skal der dog ikke være Mulighed for i det mindste en Gang imellem at forelægge Regningen for Vælgerne selv? Det er jo da dem, der skal betale den. Den foreslaaede Adgang til at kræve Folkeafstemning sætter derfor ikke nogen meget virkningsfuld Grænse for Regeringens Almagt.

Saa kan man spørge om en anden Ting. I Grundloven finder man Bestemmelser om de saakaldte Frihedsrettigheder, de tilsikrede Borgerrettigheder; de maa da i det mindste betegne et Omraade, som er sikret for Borgerne, og disse Rettigheder maa derfor ogsaa kunne hævdes ved Domstolene. Men her kommer vi til et meget beklageligt Forhold. Disse grundlovsmæssige Borgerrettigheder, Frihedsrettighederne, som vi plejer at kalde dem, kan, i det mindste efter Regeringens Paastand, overhovedet ikke hævdes ved Domstolene. Vi staar her ved et gammelt Stridsspørgsmaal. Fra radikal og socialistisk Side har det været hævdet, baade af den nuværende højtærede Justitsminister og saa vidt jeg mindes ogsaa af hans Forgænger, at disse saakaldte Borgerrettigheder vilde ikke kunne paaberaabes direkte for Domstolene imod en senere udgiven Lov. Det ses af Forfatningskommissionens Betænkning, at Christmas Møller har rejst dette Spørgsmaal i Forfatningskommissionen og søgt at opnaa en udtrykkelig Afgørelse deraf. En saadan Afgørelse har han imidlertid ikke kunnet opnaa i Enighed med Regeringspartierne, og han synes derefter at have ladet Sagen falde, hvad der forekommer mig at være ganske utilgiveligt. Vi staar nu og skal vedtage en ny Grundlov, som

indeholder højtideligt formulerede Paragraffer angaaende Borger- og Menneskerettighederne. Men hvis saa nogen spørger os, hvad det hele er værd, maa vi dertil svare, at det ved vi i Virkeligheden ikke. Rent faktisk stiller det sig dog formentlig saaledes, at naar Dommerne i deres Kald skal rette sig efter Loven, og naar Grundloven er stærkere end de almindelige Love, fordi den er givet af Rigets øverste Myndighed, maa Domstolene først og fremmest rette sig efter Grundloven, selv om en senere given Lov skulde tale derimod. Det er ogsaa den Betragtning, som hidtil har været den herskende ved vore Domstole; men Domstolene sidder jo for at pleje Ret paa Samfundets Vegne, og de vil i det lange Løb ikke kunne være helt upaaavirkede af de Anskuelser, der hersker i Samfundet. Noget i den Retning hørte jeg forleden udtalt fra denne Plads af det ærede 9de Medlem for 6te Kreds (Gunnar Fog-Petersen), og jeg maa give ham Ret i denne Betragtning. Men det vil altsaa sige, at man efter det, som er passeret i Forfatningskommissionen, hvor Spørgsmaalet om Domstolenes Kompetence udtrykkelig har været rejst, men hvor vor Opfattelse mødte Modstand fra Regeringspartierne, maa frygte, at Domstolenes Energi paa dette Omraade vil svækkes. Det staar derfor for mig saadan, at der er gjort ubodelig Skade ved, at dette Spørgsmaal er blevet rejst i Forfatningskommissionen, naar man dog ikke har haft Kraft til at føre Sagen igennem. Da nu dette Spørgsmaal imidlertid i en saadan Grad er blevet forfusket allerede i Forfatningskommissionen, har Venstre anset det for nødvendigt at gøre en særlig Indsats netop her, og derfor har vi i vort Grundlovsforslag formuleret hele to Paragraffer derom, nemlig §§ 66 og 79, som begge er gode og begge er paa deres Plads.

Det har berørt mig pinligt at se, at der ikke mindst fra konservativ Sideovre i det andet Ting og — hvis ikke jeg husker meget fejl — tillige af det ærede 2det Medlem for 1ste Kreds (Hendriksen) her i Gaar er blevet rettet stærke Angreb paa vor § 66; i hvert Fald har Folketingsmand Hasleovre i Folketinget rettet stærke Angreb paa denne Bestemmelse. Jeg gaar imidlertid ud fra, at man fra konservativ Side stadig er enig med Venstre angaaende Sagens Realitet, angaaende det, som er Hovedpunktet i det hele: at Domstolene har og bør have denne Kompetence. Men saa vilde det være bedre, om de Konservative forenede deres Kræfter med vore, saa at vi i Forening kunde faa fastslaaet det,